

فصلنامه علمی فقه و حقوق نوین

Print ISSN: 2717- 1469

Online ISSN: 2717 - 1477

نمایه در ISC, Magiran, Noormags, SID

GoogleScholar, Ensani

www.jaml.ir

سال سوم، شماره دهم، صفحات ۴۰-۲۴

واکاوی شاخص های لازم برای تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوا در تحقیقات مقدماتی

دانشیار گروه حقوق دانشگاه علوم انتظامی امین، دانشکده حقوق و علوم انسانی، تهران، ایران

مهدی مرقمی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، دانشکده علوم انسانی و حقوق،
دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران، ایران

مهتاب میرشکاری

چکیده:

ضابطان دادگستری در طول تاریخ ایران تحت عناوین مختلف در جهت کمک حفظ و اجرای قانون، کشف جرم و تعقیب متهم همواره از جایگاه خاصی در نظام حکومتی و قضایی برخوردار بوده اند. ایجاد امنیت، برقراری عدالت، نظم و انضباط اجتماعی، تحقیقات مقدماتی، شناسایی عوامل و بسترهای زمینه ساز بروز جرم و افزایش ضریب اطمینان و اعتماد آحاد جامعه در گرو تعامل مثبت ضابطان دادگستری با سایر قوا می باشد. با گسترش جرایم در جامعه و همچنین اهمیت فرآیند پیگیری در تحقیقات مقدماتی و رسیدگی به علل وقوع و کشف جرم در این پژوهش تلاش بر آن است تا شاخص های تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوا حاکمه بررسی شود. متصدی بودن ضابطان دادگستری در تحقیقات مقدماتی به مفهوم وظیفه نداشتن سایر سازمان ها نمی باشد. چه بسا سایر سازمان ها بعنوان بازوی اجرایی ضابطین قضایی در تحقیقات مقدماتی به حساب می آیند. فلذا دلیل سپردن این وظیفه خطیر به ضابطان دادگستری به این جهت است که اصلی ترین نهادی که بتواند به کشف و تمهید دلایل جرم احاطه داشته باشد ضابطان دادگستری هستند. به استناد به قانون آیین دادرسی کیفری در بحث واگذاری مسوولیت تحقیقات مقدماتی به ضابطان دادگستری، تدبیر آن به سبب اجرا و ارتباط مساله با وظایف محوله ضابطان می باشد.

واژگان کلیدی: شاخص، تعامل، ضابطان دادگستری، قوای حاکمه، تحقیقات مقدماتی.

طبقه بندی JEL: فقه - حقوق - جزا و جرم شناسی - حقوق بین الملل - حقوق خصوصی

۱- مقدمه

امنیت و عدالت دو مبحث لاینفک جامعه امروزی هستند. بنحوی که می‌توان اذعان داشت بدون برقراری امنیت، ایفای عدالت در جامعه امکان پذیر نیست. همچنین ایفای عدالت هم در بستری آشفته و محال خواهد بود. طبق ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری (کشف جرم، حفظ آثار و علائم و جمع‌آوری ادله و وقوع جرم، شناسایی، یافتن و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم) در تحقیقات مقدماتی برعهده ضابطان دادگستری است به همین جهت ضابطان دادگستری که مطابق قوانین مسول برقراری امنیت و رفاه افراد جامعه هستند به عنوان بازوی اجرایی نظام قضایی نقش مهم و قابل توجهی در دستیابی به عدالت کیفری و نزدیک شدن هرچه بیشتر به نظام کیفری مطلوب و کارآمد دارند. فلذا با در نظر گرفتن این امر که ضابطان دادگستری بلاواسطه با جان، اموال و نوامیس افراد جامعه ارتباط دارند کوچکترین سهل انگاری از جانب ضابطان موجبات صدمات غیرقابل جبران به حقوق شهروندان را در پی خواهد داشت. لذا می‌توان اذعان داشت که ضابطان دادگستری در ایفای درست مسولیت‌های سپرده شده که انجام درست مقررات و عدالت است پیروز نخواهند شد مگر بدور از انجام سلاقی خصوصی و سودجویی از قدرت و... با آگاهی از تکالیف و رسالت‌هایی که طبق قانون برعهده آنها است در خلال ملاحظه ارزش‌های انسانی و دینی با سایر قوای حاکمه تعامل داشته باشند. براساس چنین ماهیتی است که نظام کیفری فعالیت‌های وسیعی به سبب قاعده مندی و بازرسی رسمی با استطاعت از آیین دادرسی کیفری به انتصاب موقعیت و اختیارات ضابطان اشاره کرده که بالطبع انجام تحقیقات مقدماتی ارتباط نزدیکی به اقدامات ضابطان دادگستری و تعامل با سایر قوای حاکمه دارد. بنابراین عدم آگاهی ضابطان در رابطه با مسولیت‌ها و اختیارات قانونی که برعهده آنها است از سری مسایل و چالش‌های پیش رو سیستم قضایی و بالطبع ضابطان دادگستری به حساب می‌آید. بنابراین در این پژوهش تلاش کرده‌ام به بررسی شاخص‌های لازم برای تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوا در تحقیقات مقدماتی بپردازم و تدابیر علمی و عملی پیشنهاد گردد تا

انشالله با تعامل صحیح در پرتو قوانین با حفظ جایگاه والای انسانی و حیثیت شهروندان جامعه، ضابطان دادگستری در تعامل با سایر قوا در انجام تحقیقات مقدماتی بهتر از قبل توفیق یابند.

۱. روش شناسایی

بررسی انجام پژوهش حاضر از نظر نوع و هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی و از نظر جمع‌آوری اطلاعات در زمره تحقیقات کتابخانه‌ای است و ابزار آن فیش برداری است و مبنا و معیار در تجزیه و تحلیل داده‌ها استنباط و استدلال می‌باشد

۲. مبانی نظری

۱-۲. روش تحقیق

در این خصوص لازم به ذکر است که پژوهشی در قالب کتاب، مقاله و پایان‌نامه که مستقیماً به موضوع تعامل ضابطین دادگستری با سایر قوا در مرحله تحقیقات مقدماتی پرداخته باشد سابقه تحقیقاتی ندارد، اما در این قسمت به چند اثر مرتبط با تحقیقات مقدماتی و ضابطین دادگستری به عنوان پیشینه تحقیقاتی اشاره خواهیم کرد:

*تعریف و تحدید مسئله؛

*قرار دادن یافته‌های تحقیق در چارچوب تحقیقات قبلی؛

اجتناب از دوباره کاری؛

*انتخاب روش‌ها و ابزار اندازه‌گیری دقیقتر (سرمد، ۱۳۸۵ : ۵۵ ثمری کرمانی، محسن، تعامل ضابطین با مقامات دادرسی در فرایند کیفری، تهران، نشر سنجش و دانش، ۱۳۹۶) کتاب مذکور پیرامون موضوع تعامل ضابطین با قوه قضاییه در قالب مقامات دادرسی می‌باشد و نویسنده آن تلاش داشته است که به تبیین ارتباط ضابطین با مقامات قضایی دادرسی نظیر بازپرس و دادستان پرداخته و نظارت بر ضابطین و تحقیقات آنها را تبیین سازد که از این منظر پژوهشی قابل توجه بوده و به عنوان پیشینه تحقیق ذکر می‌شود. تفاوت پژوهش مدنظر ما

بررسی است، هرچند به واسطه سال نگارش این پایان‌نامه، مطالب آن با قانون مصوب ۱۳۹۲ نیازمند به روزرسانی دارد. تفاوت این پایان‌نامه با پژوهش ما در این است که ما هرگز قصد نداریم به طور کلی و عام به ضابطین دادگستری و نقش آنها در تحقیقات مقدماتی بپردازیم، بلکه به صورت جزئی و اختصاصی، رابطه میان سایر قوای مطروحه با ضابطین دادگستری و تعامل میان آنها را مورد مطالعه قرار خواهیم داد و از این منظر از بابت قلمرو پژوهشی با پیشینه مذکور متفاوت خواهد بود. مهدوی شنفی، میثم، نقش ضابطین قضایی در مراحل مقدماتی فرایند دادرسی کیفری، ماهنامه قانون وکلای دادگستری اصفهان، شماره ۶۰، ۱۳۹۰. مقاله مذکور به بررسی نقش ضابطین در مرحله تحقیقات مقدماتی پرداخته است و وظایف مختلف آنها از کشف و بررسی و ادله را مورد بررسی قرار داده است که به واسطه موضوع تحقیقات مقدماتی و همینطور ایفای نقش ضابطین دادگستری، یافته‌های آن قابل توجه است. تفاوت این مقاله با پژوهش ما در این است که اولاً تغییرات تقنینی ۱۳۹۲ در آیین دادرسی کیفری در مقاله مذکور وجود ندارد و از این بابت نیازمند به روز رسانی است و ثانیاً اینکه هدف ما بررسی کلی ایفای نقش ضابطین در تحقیقات مقدماتی نیست و برخلاف مقاله مذکور بررسی ما معطوف به رابطه و تعامل ضابطین دادگستری با سایر قوا است

۲-۲. مفهوم شناسی

شاخص‌ها: بررسی معیارهای آماری یک دستگاه یا مراحل مختلف یک واکنش یا رخداد

تعامل: تعامل اجتماعی از مفاهیم بسیاری برخوردار است به نحوی که مفاهیم مختلفی را به ذهن هر نویسنده و یا شنونده‌ای جهت استنباط عمیق تر و آگاهی از جنبه‌های تحلیلی آن متبادر می سازد در واقع مفهوم تعامل اجتماعی ارتباط نزدیکی با مفهوم ارتباط اجتماعی دارد و شاخص‌های فرضی و نظریه‌های متفاوتی در حیطه علم جامعه شناسی و روانشناسی، حول این دو تئوری جهت توصیف تعامل ضابطان دادگستری وجود دارد که می‌توان مورد استفاده قرار گیرد؛ فلذا در مرحله ی اول تلاش بر آن است با توصیف یک

با کتاب مذکور در این است که پژوهش ما صرفاً معطوف به روابط و تعامل ضابطین با قوه قضاییه نخواهد بود و تلاش داریم تا ارتباط و تعامل ضابطین دادگستری با سایر قوا نظیر دولت و مجلس را نیز در موارد خاص مورد بررسی قرار دهیم. رزاقی موسوی، سید سجاد، تعامل پلیس با شورای حل اختلاف در فرآیند میانجی‌گری کیفری، نشریه دانش انتظامی، شماره ۳۳، ۱۳۹۴. مقاله مذکور به تبیین و بررسی ضابطین عام دادگستری با یکی از مراجع رسیدگی کننده به اختلافات نظیر شورای حل اختلاف پرداخته است و این تعامل را معطوف به یک موضوع خاص یعنی میانجی‌گری کیفری ساخته است. تفاوت پژوهش مدنظر ما با مقاله مذکور در این است که اولاً مقاله مذکور صرفاً به تعامل پلیس با شورای حل اختلاف محدود است، اما ما قصد داریم تعامل ضابط دادگستری را با همه قوا مورد بررسی قرار دهیم، ثانیاً مقاله مذکور محدود به میانجی‌گری است در حالی که ما تعامل ضابطین با سایر قوا را در کلیه اقدامات مرحله تحقیقات مقدماتی مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهیم داد. یوسفی، ایمان، تحقیقات مقدماتی در آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر میزان، ۱۳۹۲. کتاب فوق‌الذکر به تبیین مرحله تحقیقات مقدماتی به طور کلی پرداخته است و البته به واسطه اینکه بخشی از آن به وظایف و تکالیف ضابطین دادگستری در تحقیقات مقدماتی اختصاص دارد، می‌توان از آن ذیل عناوین پیشینه تحقیق اشاره داشت. تفاوت این کتاب با پژوهش مدنظر ما در این است که نگاه ما صرفاً به مرحله تحقیقات مقدماتی به عنوان یک مقطع از دادرسی کیفری است، اما قصد پرداختن کلی به این مرحله را به مانند کتاب مذکور نداریم، بلکه در این مرحله (به عنوان بستر پژوهش) قصد بررسی تعامل پلیس با سایر قوا را خواهیم داشت و از این بابت پژوهش مدنظر ما با کتاب مذکور متفاوت خواهد بود. احمدی آهنگری، حسن، نقش ضابطین در فرایند تحقیقات مقدماتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه قم، ۱۳۹۱. پایان‌نامه مذکور مطالعه خود را معطوف به تحقیقات مقدماتی ساخته و در این خصوص نیز فارغ از اقدامات و مقامات فعال در این مرحله، به بررسی نقش ضابطین دادگستری پرداخته است که از این بابت یافته‌های آن قابل

اجتماعی به یکدیگر می‌باشد (الیاسی و تقوی، منصور
(۳۲:۱۳۸)

○ - مفهوم لغوی و اصطلاحی ضابطین دادگستری

مفهوم لغوی: کلمه ضابط از ریشه ضبط گرفته شده و در لغت به معنای نگاهدارنده، حفظ کننده، حاکم والی و مفتش و آنکه را از جانب سلطان اداره می‌کند می‌باشد و از ریشه ضبط به معنای نگاه داشتن، حفظ کردن، محکوم کردن و نگهداری است. در ترمینولوژی حقوق ضابط چنین تعریف شده است: (بلوک را به چند ناحیه تقسیم کرده و برای هر ناحیه اداره ای به عنوان اداره ناحیتی تاسیس و رییس آن اداره (که نماینده وزارت کشور در آن ناحیه بود) را ضابط یا مباشر می‌گفتند (آخوندی، ۱۳۸۸: ۳۱) بنابراین ضابط کسی است که اختیارات زیادی در ابعاد مختلف اعم از امور اجرایی و مالی دارد و حافظ امنیت و رفاه و نظم محل خدمت می‌باشد.

مفهوم اصطلاحی: مأمورانی هستند که تحت نظارت و تعلیمات مقام قضایی، در کشف جرم و بازجویی مقدماتی و حفظ آثار و دلایل جرم و جلوگیری از مخفی شدن متهم و نیز ابلاغ اوراق قضایی و اجرای تصمیمات قضایی، به موجب قانون، اقدام می‌کنند و هیچ شخصی نمی‌تواند ضابط باشد مگر اینکه قانون این سمت را برای وی به رسمیت شناخته و تعیین کرده باشد که عبارت اند از نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛ رؤسا و معاونان زندان نسبت به امور زندانیان؛ مأموران نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که به موجب قوانین خاص و در محدوده وظایف محوله ضابط دادگستری محسوب می‌شوند؛ سایر نیروهای مسلح در مواردی که شورای عالی امنیت ملی تمام یا برخی از وظایف ضابط بودن نیروی انتظامی را به آنان محول کند (مانند سپردن شهر در شرایط فوق العاده به ارتش)؛ مقامات و مأمورینی که به موجب قانون خاص در حدود وظایف محوله ضابط دادگستری محسوب شوند (ماده ۱۵ قانون آیین دادرسی و کیفر ارتش) ریاست و نظارت بر ضابطین دادگستری از حیث وظایفی که به عنوان ضابط بر عهده دارند با دادستان است و در صورت تخلف در عمل جرم بوده و پس از رسیدگی به ۳

تعریف تلمیحی و لغتی، جنبه‌های مفهومی آن مورد ملاحظه قرار گیرد. در فرهنگ دهخدا، تعامل به معنای داد و ستد کردن آمده است. در دایرةالمعارف علوم اجتماعی، تعامل یعنی عمل متقابل دو یا چند موجود زنده بایکدیگر (ساروخانی، ۳۱، ۶۳۲) در این تعریف، تعامل دارای انواع مختلفی است که عبارتند از: * تعامل مود آمیز * تعامل دوری * تعامل تفرقه انگیز * تعامل تأثیرگذار. یک فرد تنها، زمانی که در یک اتاق مشغول کار است و با خود سخن می‌گوید و یا به صدایی می‌اندیشد، از نظر فنی در تعامل قرار دارد و از آنجا که تعامل با خود، به عنوان یک شی اجتماعی است، عامل خود در جریان یک تعامل اجتماعی دیده می‌شود. به طور کلی تعامل با مفاهیم رفتار و کنش تفاو اساسی دارد. رفتار یا سلوک، شیوه معمول عمل و زندگی است (بیرو، ۳۶، ۶۳۵) تعامل اجتماعی به معنای ایجاد رابطه بین دو نفر یا بیشتر است که منجر به واکنشی میان آنها شود و این نوع واکنش برای هر دو طرف شناخته شده است؛ بنابراین روابط بدون معنا در زمر این تعریف قرار نمی‌گیرند (بهرادفر و طهماسبی، ۱۳۹۲: ۲۸) البته تعاریف دیگری نیز برای تعامل اجتماعی وجود دارد به عنوان نمونه، تعامل اجتماعی و برقراری ارتباط، می‌تواند یک موضوع فیزیکی، یک نگاه، یک مکالمه و ارتباط بین افراد باشد که خود مستلزم تعریف رویدادها و فعالیت‌های متناسب و در نتیجه نقش‌پذیری مردم در فضا و عضویت آنها در گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی است (دانشپور و چرخچیان، ۲۲، ۶۳۱)

افراد مختلف به سطوح مختلفی از تعامل اجتماعی تمایل دارند تعریف سطح مطلوب تعامل، به طور ذهنی از گفته‌های مردم و بطور عینی از مواضع گیری هنجاری نسبت به زندگی خوب به دست می‌آید. طرح موضوع تعامل پلیس که اولین بار توسط فرماندهی وقت نیرو انتظامی، در قالب دکترین ناجا در جامعه محوری پلیس مطرح گردید، نوید دهنده فصل نوینی در روابط اجتماعی پلیس و فرصتی برای برقراری نظم و امنیت بوده است و به موازات این نوع تعامل، تعامل پلیس با قوای سه گانه نیز از اهمیت قابل ملاحظه ای برخوردار شده است و نشان دهنده وابستگی اجزای مختلف نظام

لحاظ انجام وظایف خاص یا در زمان معین ضابط دادگستری محسوب می‌شوند. و به عبارتی مامورینی هستند که دارای قدرت عام ضابطیت نیستند اما به اعتبار شغل، وظیفه خاصی دارند یعنی می‌توانند بعضی از اقدامات را در حد اقدامات تعقیبی و تحقیقی انجام دهند و گزارش آنها از حیث ارزش در ردیف اعتبار گزارش ضابطین دادگستری ارزیابی می‌شود. مانند مأموران وزارت اطلاعات که با دستور دادستان مأمور اجرای وظایف ضابطین شده باشند. یا روسا و مأموران زندان نسبت به امور زندانیان، مأموران سازمان اطلاعات سپاه مأموران نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب و سایر نیروهای مسلح در مواردی که به موجب قانون تمام یا برخی از وظایف ضابطان به آنان محول شود.

– قوای سه گانه : از سده‌های پیش، نظریه پردازان مختلف حقوق و علوم سیاسی، حاکمیت کشور را به ابعاد مختلفی تقسیم نمودند و آن را به ارگان‌های ویژه ای سپردند تا از این طریق، قدرت در دست یک نفر یا یک ارگان جمع نشود و از استبداد جلوگیری به عمل آید. این ایده در حال حاضر تحت عنوان تفکیک قوا شناخته می‌شود. اما معروف ترین تقسیم بندی از قوای حاکم در کشور، به اعتبار اصل ۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران طبق وظایف آنها به سه قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضاییه می‌باشد که زیر نظر رهبری و مستقل از یکدیگر بر طبق اصول قانون اساسی فعالیت می‌کنند.

تحقیقات مقدماتی: تعریف تحقیقات مقدماتی در بادی امر روشن به نظر می‌رسد، اما با نگاهی به دکرین حقوقی و مقررات قانونی مشاهده می‌شود که حقوقدانان برداشت‌های مختلفی از آن دارند و در مقررات قانونی نیز با مفاهیم مختلفی مواجه می‌شویم؛ ۱- با استناد به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ می‌توان گفت: تحقیقات مقدماتی کلیه اقداماتی است که به منظور کشف جرم، تعقیب و دستگیری متهم، جلوگیری از فرار وی، حفظ آثار و ادله جرم و تسهیل تمهید دلایل، اعم از دلایل اثبات جرم و دلایل مفید به حال متهم باتوجه به اصل برایت صورت می‌پذیرد و هدف اصلی آن آماده سازی پرونده و تسریع رسیدگی در دادگاه است که

ماه تا یک سال انفسال از خدمت دولتی محکوم خواهند شد. و گزارش ضابطین در صورتی که موثق باشد و مورد اعتماد قاضی باشد، معتبر است

○ - ضابطان دادگستری

ضابطان عام دادگستری: ضابطان عام ضابطینی هستند که در مورد کلیه جرایم، صلاحیت اقدام را دارند مگر این که قانون منع کرده باشد و وظایف و اختیارات آنها محدود به جرائمی معین یا شرایط خاصی نیست. مأمورین نیروی انتظامی ضابط عام تلقی می‌شوند و نیروی انتظامی جامع و کامل ترین مصداق ضابطین عام است. ناجا صلاحیت اقدام در مورد کلیه جرایم به جز آن چه که قانون منع کرده است دارد. حتی در جرایمی که طبق موازین قانونی در صلاحیت ضابطین خاص و موردی است، نیروی انتظامی مکلف به همکاری با ضابطین خاص است. گرچه این نیرو حسب تعریف، در تابعیت فرماندهی کل قوا و وابسته به وزارت کشور است ولی در مقام ضابط عام دادگستری بایستی وظایف محوله را تحت نظارت و به حکم مرجع قضایی انجام دهد. موید این مطلب تعریفی است که در بند الف ماده ۲۹ قانون ۱۳۹۲ آیین دادرسی کیفری از ضابط عام دادگستری ارائه نموده است.

ضابطان خاص دادگستری: آن دسته از ضابطین که صلاحیت اقدام درباره هیچ جرمی را ندارند مگر آنچه را قانون اجازه داده باشد. ضابط خاص گویند، طبق بند سوم ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری ضابطین خاص دادگستری، مامورینی هستند که مستقیماً به موجب قانون یا تحت نظارت و تعلیمات قانونی مقام قضایی در حدود وظایف محوله و در مورد جرائم خاصی یک یا چند وظیفه از وظایف ضابطین را از قبیل کشف جرم و بازجویی مقدماتی و حفظ آثار و دلایل جرم و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم و ابلاغ اوراق و اجرای تصمیمات قضایی را انجام داده و مراتب را به مقام قضایی اعلام می‌نماید. به عبارتی دیگر مامورینی که به موجب قوانین خاص به انجام وظایف خود ضابط دادگستری بحساب می‌آیند، ضابطین خاص گفته می‌شوند. این ضابطین از کلیه اختیارات ضابطین دادگستری برخوردار نیستند و فقط از

برحسب الگو مذکور تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوای حاکمه مشمول خروجی سه حالت می‌باشد که عبارتند از: تصحیح و تحکیم تعامل با هریک از قوای حاکمه؛ ضعف تعامل و بروز حداقل ترین تعامل و وابستگی که النهایه منجر به عدم ارتباط و تعامل شایسته می‌شود که ظهور هریک از این خروجی‌ها، منوط به نوع تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوای حاکمه در تحقیقات مقدماتی دارد

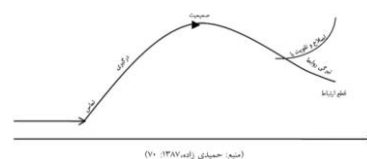
○ تعامل با قوه مجریه

ضابطان دادگستری به علت وظایف تعریف شده و با در نظر گرفتن وظیفه تحقیقات مقدماتی، بنیان تعاملات قوی تر و مستحکم تری را با دولت شروع کرده اند و به نحوی ضابطان دادگستری موفق شده اند در ساختار دولتی جای خود را باز کنند و با وزارتخانه‌ها و سازمانها و ارگان‌های زیر مجموعه دولت تعاملات خوبی را ایجاد نمایند. بالاترین سطح تعاملات ضابطان دادگستری با قوه مجریه در وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، وزارت علوم و وزارت کشور می‌باشد. ضابطان در تعامل با آموزش و پرورش به دنبال بالابردن سطح تعهد به قانون و قانونگرایی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و ارتقا دانش حقوقی دانش آموزان هستند ارتباط و تعامل با آموزش و پرورش از این جهت برای ضابطان دادگستری از ارزش خاصی برخوردار است که دانش آموزان در سنین مهمی هستند و همه آموزشها برای آنان در عرصه‌های اجتماعی و فرهنگی باعث کاهش چشمگیر هزینه‌های ضابطان را در سال‌های آینده خواهد شد. در واقع این نوع تعاملات هدف دار به منظور نوعی سرمایه گذاری دراز مدت برای ضابطان دادگستری به حساب می آید زیرا بسیاری از جرایم به علت عدم آگاهی و آموزش کافی در سنین پایین رخ می‌دهد در واقع آموزش‌های لازم به دانش آموزان منجر به کاهش جرایم در سال‌های آتی می‌شود که بالطبع کاهش تحقیقات مقدماتی را در پی دارد از جمله ضابطانی که به سبب وظایف تعیین شده در قلمرو جامعه پذیر نمودن افراد جامعه بخصوص دانش آموزان بر عهده ی آنها است و همکاری‌های بسیار وسیعی با آموزش و پرورش دارند کادر نیروانظامی است

از سوی ضابطان دادگستری راساً یا به دستور و حسب ارجاع مقامات قضایی یا از سوی قضات تحقیق و نیز سایر مقامات صالح قضایی انجام می‌شود. اصول کلی حاکم بر تحقیقات مقدماتی که در بیشتر نظام‌های حقوقی پذیرفته شده است، اصل تفکیک مقام تعقیب از مقام تحقیق است تا تحقیقات مقدماتی درباره یک اتهام، توسط همان مقامی که متهم را تحت تعقیب قرار داده است، صورت نگیرد. تحقیقات مقدماتی شامل سه دسته از اعمال قضایی می‌شود: الف. جمع‌آوری دلایل و قرائن و امارات جرم. ب. جلوگیری از فرار یا پنهان‌شدن متهم و امحای آثار و علایم جرم. ج. اظهار نظر درباره‌ی بزه‌کار بودن یا نبودن متهم. همچنین ویژگی‌های تحقیقات مقدماتی در آیین دادرسی کیفری دارای چهار ویژگی می‌باشد. آیین دادرسی کیفری ایران از نظام دادرسی مختلط الهام گرفته که مرحله تحقیقات مقدماتی تابع نظام تفتیشی و مرحله دادرسی تابع نظام اتهام است. ویژگی‌ها به شرح زیر می‌باشد: کتبی بودن، محرمانه بودن، سرعت، دقت نظر از جمله ویژگی‌های این مرحله از فرایند دادرسی کیفری هستند.

۳-۲. چهار چوب نظری: موضوع تعامل اداری با

محیط پیرامون، از جمله با اهمیت‌ترین موضوعات پیش روی دستگاه‌ها می‌باشد جوهره اساسی و مهم نهادهای اجتماعی را رفتار متقابل تشکیل می‌دهد، در واقع یعنی تعاملی که قسمت‌های مختلف اجتماع با هم دیگر دارند؛ همراهی کردن، داشتن تعامل، شریک شدن، برهانیدن، گفتگو کردن، توافق کردن، اثرگذار بودن واحدهای مختلف اجتماعی باید رفتاری دو سویه باشد تا اجتماع به وجود آید و استمرار یابد. وقتی رفتار دو سویه اجتماعی خاتمه یابد، عاقبت الامر بالطبع اجتماع نیز پایان می‌یابد، رفتار متقابل اساس و بنیاد جامعه است نخستین الگو و تئوری این پژوهش به شکل ذیل قابل رسم است

عدد پکیج‌های آموزشی از جمله بروشور، کتابچه، تراکت، لوح فشرده در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها توزیع شده است

تعامل ضابطان دادگستری با وزارت کشور پیوستگی نزدیکی با معنا امنیت ملی دارد؛ معنایی که در واقع هم برای ضابطان دادگستری و هم برای وزارت کشور مسیله مهمی به حساب می‌آید و همه ی این تعاملات برای ایجاد امنیت می‌باشد. براین اساس امنیت زنجیره ارتباطی بین وزارت کشور و ضابطان دادگستری است وزارت کشور تکالیف و حق تفویض امور زیر را به ضابطان دادگستری بر عهده دارد:

ابلاغ و پیجویی دستورالعمل‌ها و تصویبات شورای امنیت ملی؛

ابلاغ رایزنی‌ها و بخشنامه‌های جمعی و همگانی از حیث تثبیت سازماندهی و امنیت در قالب دستورالعمل‌های شورای امنیت ملی؛

رسیدگی برنامه‌ها و لایحه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط به ضابطان دادگستری که بر حسب قانون وزارت کشور در قبال آن موظف به رسیدگی و بررسی و دفاع از آنها است؛ مصوب بخشنامه‌ها و شیوه نامه‌های مرتبط به ضابطان دادگستری که بر حسب قانون، تایید آن بر ذمه وزیر کشور است؛ انتخاب تدابیر صحیح در قبال اتباع بیگانه و تکوین تناسب‌های درست در حیطه تکالیف و دستورالعمل‌های شورای هماهنگی اتباع خارجه؛ انتخاب تدابیر در قبال گذرنامه‌ها در حیطه تکالیف و دستورالعمل‌های ستاد گذرنامه. در جهت احقاق و اجرا امنیت جامعه و شهروندان در عرصه ملی، ضابطان دادگستری و وزارت کشور، پروژه‌ها و پروگرام‌ها، استراتژی‌ها و ترجیح بندی‌های امنیتی را در حیطه رایزنی‌ها و تدابیر دفاعی- امنیتی را با تصویب فرماندهی معظم کل قوا و شورای عالی امنیت ملی به شورای امنیت کشور اعلام می نماید. شورا امنیت کشور در حیطه این خط مشی و دیپلماسی‌ها، توصیه‌ها را بررسی و مصوب می‌نماید.

ضابطان دادگستری در مواقع آشوب‌ها و ناآرامی‌های امنیتی، اتفاقات غیر منتظره و سری امور خطیر و ملی مثل

فلذا در ادوار گذشته، نیروی انتظامی برنامه‌های متفاوتی را به نحو جداگانه با اهداف

1- ترقی نظم اجتماعی و فرهنگی در تمامی قلمروهای سرزمینی

2- پیشگیری از جرم و بزهکاری

3- تعلیم و فرهنگ سازی و تحول راه و روش‌ها

4- پیوستگی و تعامل فعال با تمامی مراکز و ارگان‌های فرهنگ ساز با برتری و تقدم آموزش و پرورش، در تمام کشور به مرحله اجرا درآورده است. اصلی ترین قسمت از عملکردهای مشترک ضابطان دادگستری با معاونت آموزش وزارت آموزش و پرورش بوده در قلمرو وظایف پلیس راهور است. در مابقی حالات، عملکردها اکثراً مربوط به برهه‌های زمانی خاص و ایفا دستورالعمل‌های موضوعی می- شود.

تعاملات حاضر مابین ضابطان دادگستری و مدارس را در دو گروه کلی می‌توان تعریف نمود :

الف) ارتباطاتی که به نحو عملکردهای انجام شده در مباحث مختلف در سالهای اخیر برپایه توافقات دوره ای و اکثراً در ابعاد مختلف اجرایی وزارت آموزش و پرورش و ضابطان دادگستری صورت گرفته است. جلوه مهم و برجسته آن در هفته نیروی انتظامی و ایام نورز و ایام مدرسه در حوزه راهنمایی و رانندگی نمایان است.

ب) ارتباط ضابطان دادگستری و آموزش و پرورش در ابعاد اداری در شکل دستورالعمل‌ها و یا هم اندیشی‌ها و یا احکام اداری به صورت تفاهمنامه‌های مابین رؤسای وزارت آموزش و پرورش و ضابطان دادگستری است. مثلاً در سال ۱۳۸۸، برای استفاده صحیح از وسایل آموزشی در جهت ترویج بینش‌های عمومی و ارتباط ضوابط اجتماعی و جلوگیری از رخداد جرائم و نحوه ترقی و ترفندهای اجتماعی بیش از پنج میلیون و پانصد و شصت و چهار هزار

آن گروه از اساسنامه‌ها و بخشنامه‌هایی که بر حسب قانون کشور، مصوبه آنها از وظایف هیات وزیران می‌باشد، توسط ضابطان آماده و برای ستاد کل و وزارت کشور فرستاده می‌شود. وزارت کشور در حیطه تدابیر ستاد کل، آن را به تصویب هیات وزیران می‌رساند.

پرسشهای نمایندگان مجلس از وزیر کشور راجع به ضابطان دادگستری، از طریق وزارت کشور به ضابطان اطلاع داده می‌شود و ناجا مکلف به پاسخگویی در وقت مقرر به وزارت کشور است.

در صورتی که بیانیه‌هایی در خصوص ضابطان دادگستری از طریق وزیر کشور جهت تحقیقات به ضابطان دادگستری محول شود، ضابطان دادگستری مکلفند ملاحظه‌های لازم را در جهت رفع اشکالات مبذول نمایند و نتیجه‌ی آن را به سمع و نظر وزارت کشور برسانند.

علی‌ایحال جهت تعامل بهتر ضابطان دادگستری با قوه مجریه طرح‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

آگاهی و شناسایی از مجموعه ارتباطات و تعاملات ضابطان دادگستری با ارگان‌های دولتی مربوط با مساله تعامل توضیح و شرح کامل تعامل و ارتباط تالیف ویژگی‌های سروکار ضابطان دادگستری با کانونها و ارگانهای دولتی تالیف اقسام فعالیتها و توضیح وظایف ضابطان دادگستری

شناسایی و گردآوری قوانین و مقررات مربوط با ضابطان دادگستری و سازمان‌های دولتی مهیا کردن و تعیین ماهیت و دامنه ابزارهای ضروری جهت انجام هرچه بهتر وظایف تعاملی تالیف و مهیا کردن بخشنامه‌های راهبردی ضروری اخذ جوازهای ضروری مورد نیاز طبق سندها و قوانین بالا دستی تاسیس و معین کردن بهره سرمایه‌گذاری ضابطان دادگستری و کانونها و ارگان‌های دولتی در حیطه انجام دستورالعمل‌های تعاملی تعیین و آگاهی از مزایای ضابطان دادگستری در توسعه تعامل با وزارتخانه و سازمان‌های دولتی تعیین و آگاهی با تبحر و تسلط‌های پدید آمده به سبب دستورالعمل‌های تعاملی ضابطان دادگستری با قوه مجریه

برگزاری انتخابات، در حیطه سیاست‌های فرمانده معظم کل و تدابیر ستاد کل و مصوبات شورای عالی امنیت ملی و شورای امنیت کشور، مکلف به همراهی و مساعدت کارآمد با وزارت کشور می‌باشد. برای اجرای برنامه‌های اداری و تعاملات، معاونت امنیتی وزارت کشور، از لحاظ قانونی می‌تواند به نامه نگاری تعامل با معاونت‌های ضابطان دادگستری در جهت پیگیری بخشنامه‌ها، سیاست و دستورالعمل‌های وزیر کشور، گرفتن احصا و داده‌ها و رفراندم در حیطه وظایف وزارت کشور می‌باشد.

تمامی تعاملات و نامه نگاری‌های وزارت کشور در جهت مسایل امنیتی- انتظامی و مابقی برنامه‌ها در حیطه وظایف قانونی وزارت کشور از طریق معاونت امنیتی- انتظامی خواهد بود. طبقه تعامل و نامه نگاری مابین معاونت‌ها و ضابطان دادگستری با دیگر معاونت‌ها و ادارات کل وزارت کشور، به مانند سیاق رایج نامه نگاری‌ها مابین وزارت خانه‌ها و ارگان‌ها با ضابطان دادگستری می‌باشد.

طرح‌ها و برنامه‌های مورد احتیاج ضابطان دادگستری، توسط اداره کل حقوقی قوه قضاییه مهیا و برای ستاد کل و وزارت کشور فرستاده می‌شود. ستاد کل بعد از اقتباس از رای وزارت کشور، موضوع را به استحضار فرمانده معظم کل قوا رسانده و سیاست‌های مقام معظم رهبری را راجع به طرح‌ها به وزارت کشور و ضابطان دادگستری ابلاغ می‌نماید.

دفاع از برنامه‌های مربوط به ضابطان دادگستری در مجلس شورای اسلامی به عهده اداره کل حقوقی قوه قضاییه و وزارت کشور می‌باشد. همچنین در هیئت‌ها و انجمن‌های دولت و مجلس که به منظور رسیدگی به طرح‌ها و پیشنهادها مربوط با ضابطان دادگستری تشکیل می‌شود، ضابطان دادگستری هم حضور دارند.

برای بررسی آن گروه از برنامه‌ها و پیشنهادها که جهت مسایل امنیتی مربوط به ضابطان دادگستری در مجلس یا دولت مورد بحث قرار می‌گیرد، ضابطان دادگستری هم در انجمن مرتبط حضور خواهند داشت و دیدگاه خود را مطرح می‌کنند.

است. سایر مقامات قضایی نیز در اموری که به ضابطان ارجاع می دهند، حق نظارت دارند اما ذکر این نکته الزامیست ارجاع امر از سوی مقام قضایی به ماموران یا مقاماتی که حسب قانون ضابط تلقی نمی شوند، موجب محکومیت انتظامی تا درجه چهار است وظیفه ی ضابطان دادگستری علاوه بر تبعیت از دستورات مقام قضایی، گزارش و اعلام جرم به مرجع قضایی است که این امر، به عنوان یکی از طرق اطلاع دادسرا از وقوع جرم مطرح میگردد در واقع ضابطان دادگستری، بازوی اجرایی دادسراها و دادگاهها در انجام وظایفشان هستند در بحث انجام دستورات قضایی مطابق به مواد ۳۴ و ۳۵ قانون آ.د.ک، دستورهای مقام قضایی به ضابطان دادگستری به صورت کتبی، صریح و با قید مهلت صادر می شود. در موارد فوری که صدور دستور کتبی مقدور نیست، دستور به صورت شفاهی صادر می شود و ضابط دادگستری باید ضمن انجام دستورها و درج مراتب و اقدامات معموله در صورت مجلس، در اسرع وقت و حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت آن را به امضا مقام قضایی برساند. ضابطان دادگستری مکلفند تا در اسرع وقت و در مدتی که دادستان یا مقام قضایی مربوط تعیین می کند نسبت به دستورهای صادره و تکمیل پرونده اقدام نماید؛ تا نقصی در تحقیقات مقدماتی به وجود نیاید. چنانچه اجرای دستور یا تکمیل پرونده میسر نشود ضابطان باید در مهلت تعیین شده گزارش آن را با ذکر دلیل برای دادستان یا مقام قضایی مربوط ارسال کنند حال اگر ضابطان از وظیفه ای که به آنها محول شده و تکالیف و دستورات قضایی که به عهده دارند به طور کامل از انجام آنها خودداری کنند یا ضعفی نشان دهند مطابق با ماده ۶۳ قانون آ.د.ک به سه ماه تا یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم میشود در نتیجه قانون صراحتاً ضمانت اجرای برای دستورات قضایی نیز پیش بینی کرده است تمام اقدامات ضابطان دادگستری در انجام تحقیقات مقدماتی باید مطابق ترتیبات و قواعدی باشد که برای تحقیقات مقدماتی مقرر است در خصوص وصول و انتقال شکایتها و اعلام جرمها ضابطان دادگستری موظفند کلیه شکایتها و اعلام جرمها را وصول و آنها را در صورت لزوم پس از تحقیق و بررسی ابتدایی، به نظر دادستان برساند.

تعیین و آگاهی با فراگیری علم و آگاهی ضابطان دادگستری در انجام وظایف تعاملی تعیین مزایا مالی به وجود آمده برای ضابطان دادگستری به سبب دستورالعمل های تعاملی ضابطان دادگستری با قوه مجریه تعیین مزایای غیرمالی و وجهه ایجاد شده برای ضابطان دادگستری به جهت تعامل با سازمان های دولتی تدوین سطح اعتماد اجتماعی ایجاد شده به جهت وظایف تعاملی ناجا با مراکز دولتی تعیین گنجایش و توسعه تعاملات اجتماعی به سبب دستورالعمل های تعاملی ضابطان دادگستری با قوه مجریه انتخاب ذی النفعان بیرون از ضابطان دادگستری به سبب وظایف تعاملی تعریف و توضیح منافع مالی و غیرمالی ارگانهای دولتی به سبب تعامل با ضابطان دادگستری ایجاد راههای ارتباطی ضابطان دادگستری با سازمان های دولتی ایجاد راهها، قلمروها و روشهای ارایه فعالیت ضابطان دادگستری با ارگان های دولتی.

○ تعامل با قوه قضاییه

ضابطین دادگستری در تعامل با قوه قضاییه به عنوان ضابط قضایی معرفی می شوند ضابط در لغت به معنای حفظ کننده، نگهدارنده، حاکم، محفوظ دارنده آمده است (انصافیور، ۱۳۶۵: ۶۵)

((دادگستری)) در لغت به معنی اجرای عدالت است. در اصطلاح اسم وزارتخانه ای است که در معیت قوه قضاییه انجام وظیفه می کند و اسم سابق آن عدلیه است (لنگرودی، ۱۳۰: ۲۹) مطابق با ماده ۲۸- قانون آ.د.ک ضابطان دادگستری مأمورانی هستند که تحت نظارت و تعلیمات دادستان در کشف جرم، حفظ آثار و علائم و جمع آوری ادله وقوع جرم، شناسایی، یافتن و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم، تحقیقات مقدماتی، ابلاغ اوراق و اجرای تصمیمات قضائی، به موجب قانون اقدام می کنند دادرهای عمومی و انقلاب به منظور کشف جرم، تعقیب متهم، انجام تحقیقات، حفظ حقوق عمومی و اقامه دعوای در حوزه قضایی هر شهرستان و در معیت دادگاه های آن حوزه برای اجرای احکام کیفری، انجام امور حسبی و سایر وظایف قانونی تشکیل شده اند و ریاست دادرها و همچنین نظارت بر ضابطان دادگستری از حیث وظایفی که به عنوان ضابط به عهده دارند با دادستان

جرم مطلع گردیده و دلایل کافی وجود ندارد به تحقیق و جمع آوری اطلاعات بپردازند. دادستان با توجه به این گزارش، دستور تکمیل تحقیقات را صادر و یا تصمیم قضایی مناسب را اتخاذ می‌کند. همچنین در ماده ۵ قانون آ.د.ک ذکر شده است که چنانچه ضابطان دادگستری در هنگام بازرسی محل، ادله، اسباب و آثار جرم دیگری را که تهدید کننده امنیت و آسایش عمومی جامعه است، مشاهده کنند، ضمن حفظ ادله و تنظیم صورت مجلس، بلافاصله مراتب را به مرجع قضایی صالح گزارش و وفق دستور وی عمل می‌کنند. عدم اخذ قرار تامین: از آن جهت که وظیفه دادستان یا مقام قضایی است که برای جلوگیری از فرار متهم یا دسترسی به متهم، پنهان شدن متهم و حضور به موقع وی در موارد لزوم و جلوگیری از تبانی متهم با دیگران صدور قرار تامین را صادر می‌کند و این کار حقوق و آزادیهای فردی را محدود می‌کند و از وظایف انحصاری وی می‌باشد؛ ضابطان هیچ اختیار و قدرتی از خود برای اخذ قرار تامین ندارند و نیز مقام قضایی نمی‌تواند این اختیار را به ضابطان تفویض کند علی‌ایحال جهت تعامل بهتر ضابطان دادگستری با قوه قضاییه طرح‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

- تهیه روند تعامل و ارتباط ضابطان دادگستری با قوه قضاییه
- تهیه و انتخاب وجه ممیزی تعاملی ضابطان دادگستری در ارتباط با قوه قضاییه
- تهیه و انتخاب اقسام فعالیت‌های ضابطان دادگستری به عنوان ضابط خاصه قوه قضاییه و دیگر تکالیف سپرده شده به آنها
- تدوین علمی جوهره ی اصلی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه
- آگاهی و اطلاع از قوانین مربوط به تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه
- انتخاب و شناخت اسباب و ساخت و کارهای لازم در جهت انجام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

منظور از شکایت، اعلام جرم از طرف خود قربانی است. در حقوق ایران الزام نیست که شکواییه به صورت کتبی تنظیم و تسلیم مقام صالحیت دار قضایی یا ضابط دادگستری گردد. در این موارد شکواییه شفاهی در صورت مجلس قید میشود و به امضا شاکی میرسد؛ اگر شاکی نتواند امضا کند یا سواد نداشته باشد مراتب در صورت مجلس قید و انطباق شکایت شفاهی با مندرجات صورت مجلس تصدیق میشود. پس از دریافت شکایت ضابطین دادگستری مکلفند به شاکی رسید تحویل دهند و به فوریت پرونده را نزد دادستان ارسال کنند مطابق ماده ۳ قانون آ.د.ک ضابطان دادگستری مکلفند شاکی را از حق درخواست جبران خسارات آگاه سازد و نیز اظهارات شاکی در مورد ضرر و زیان وارده را در گزارش خود به مراجع قضایی ذکر کنند. همچنین ایشان مکلفند شاکی را از حق بهره مندی از خدمات مشاورهای موجود و نیز سایر معاضدهای حقوقی آگاه سازد. تحمیل هزینه‌های ناشی از انجام وظایف ضابطان نسبت به کشف جرم و... تحت هر عنوان بر بزه دیده ممنوع است. ضمانت اجرای تخلف ضابطان از این موارد نیز محکومیت به سه ماه تا یک سال انفصال از خدمات دولتی است

در تنظیم صورتجلسه جرایم گزارش ضابطان در صورتی معتبر است که برخلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه نباشد و براساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم شود. هرگاه قرائن و امارات مربوط به وقوع جرم مورد تردید است یا اطلاعات ضابطان دادگستری از منابع موثق نیست، مطابق ماده ۴۳ قانون آ.د.ک آنان باید پیش از اطلاع به دادستان، بدون داشتن حق تفتیش و بازرسی یا احضار و جلب اشخاص، تحقیقات لازم را به عمل آورند و نتیجه آن را به دادستان گزارش دهند. البته اطلاعاتی که جمع آوری میشوند باید در قالب صورت جلسه و به صورت مکتوب درآید و دادستان نمی‌تواند اظهارات شفاهی را مبنای به حرکت درآوردن دعوای عمومی قرار دهد. دادستان با توجه به این گزارش، دستور تکمیل تحقیقات را صادر و یا تصمیم قضایی مناسب را اتخاذ می‌کند از ظاهر ماده مذکور چنین استنباط میشود که جمع آوری اطلاعات اقدامی اختیاری نیست بلکه ضابطان دادگستری وظیفه دارند در مواردی که از وقوع

اساسی و شرع را بر عهده دارد. این شورا مرکب از ۱۲ نفر است.

۶ نفر فقیه که از سوی رهبر جمهوری اسلامی انتخاب شدند و ۶ نفر حقوقدان که از طرف قوه قضاییه به مجلس معرفی می شوند. تفسیر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تأیید انطباق مصوبات مجلس با رأی سه چهارم فقهای این شورا صورت می گیرد مقنن بودن مجلس، مغایرتی با محصور بودن حق مقنن بودن آن ندارد.

به عبارتی، با اینکه مجلس، حق قانونگذاری دارد، لیکن مطابق قانون اساسی، در بعضی از عرصه ها حق قانونگذاری ندارد. طبق اصل ۱ قانون اساسی که مقرر می دارد: (مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می تواند قانون وضع کند) حق قانونگذاری مجلس به دو سبب محصور است؛ نخست آن که حق قانونگذاری در زمینه هایی که با کلیات و دستورات دین رسمی کشور یا قانون اساسی تناقض داشته باشد.

دوم آن که تصمیم گیری و تدوین دستورکارها در برخی از عرصه ها، مطابق قانون اساسی، به ارگان های خاصی تفویض شده است مجلس شورای اسلامی، دارای تکالیف سخت و معتدلی است. کلیات گسترده قانون اساسی در فصل ششم، منوط به همین بحث است. خطیر ترین تکالیف و اختیارات مجلس به تفصیل ذیل است: ۱- خطیرترین و اساسی ترین تکلیف مجلس شورای اسلامی، رسالت قانونگذاری است مهمترین و اصلی ترین وظیفه مجلس شورای اسلامی، وظیفه قانونگذاری است. مجلس در هر عرصه ای که ضروری ببیند، می تواند قانون وضع کند. مطابق اصل ۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی: «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می تواند قانون وضع کند طبق اصل ۸۵ قانون مذکور، مجلس حق تفویض قانونگذاری را به اشخاص یا انجمن ها را ندارد. به استثناء موارد واجب که مجلس حق تفویض قانونگذاری را با اعمال شرایطی، به انجمن های داخلی را دارد ۲- ارائه طرح های قانونی و بازبینی طرح ها و نیز بازبینی لایحه های دولتی در اصل ۴ مقرر گردیده است: «لوائح قانونی، پس از

تدوین و توصیف رهنمودهای لازم جهت تعامل شایسته ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

تدوین و توصیف و اخذ پروانه های لازم جهت در جهت انجام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

آگاهی و انتخاب مصالح مشترک در جهت انجام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

انتخاب و تشکیل شبکه های تعاملی معین و تدوین یافته در جهت انجام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

هماندسازی اطلاعات و تاسیس بانک داده ها با در نظر گرفتن اقسام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

تعیین و احداث سازمان و مدیریت واحد با در نظر گرفتن اقسام تکالیف تعاملی ضابطان دادگستری با قوه قضاییه

تهیه و تعبیر تکالیف برای همه ی فعالیت های ارایه شده برای قوه قضاییه

○ تعامل با قوه مقننه

براساس اصل ۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی یکی از سه قوه نظام جمهوری اسلامی ایران است که کار تهیه و تصویب قوانین عمومی کشور را بر عهده دارد قوه مقننه است. قوه مقننه از دو رکن تشکیل شده است: که مطابق اصل ۵۸ قانون اساسی، اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی که در آن نمایندگان منتخب مردم تشکیل می دهند، قوانین گوناگون مورد نیاز کشور را تهیه، تعدیل و تصویب می کنند. اعضای شورای مجلس اسلامی هر چهار سال یک بار انتخاب می شوند. رئیس مجلس در حال حاضر محمدباقر قالیباف است هر چند امر قانونگذاری در جمهوری اسلامی ایران از طریق مجلس است، اما به این معنی نیست که مصوبات مجلس به تنهایی دارای اعتبار است در واقع طبق اصول، ۲، ۹۱، ۹۴، ۱۱۲ تأیید مصوبات مجلس برعهده ی شورای نگهبان است. شورای نگهبان که کار نظارت بر مصوبات مجلس شورای اسلامی و انطباق آنها با قانون

جدول جرائم رانندگی است که به تصویب هیات دولت رسید و بعد به مرحله اجرا درآمد. فلذا می‌توان اظهار داشت جهت انجام مناسب این قانون، اول در نتیجه تعامل با قوه مقننه، مراحل تایید این قانون سپری شد و پس از تایید از طریق تعامل با قوه مجریه، اساسنامه‌های مورد نیاز برای انجام این قانون، تصویب شد.

تعامل ضابطان دادگستری با قوه مقننه در جهت وضع قوانین جامعه به صرف برقراری نظم و امنیت ضرورت پیدا می‌کند. با توجه به اینکه این مساله بسیار تخصصی است، علی‌ایحال جهت تعامل بهتر ضابطان دادگستری با قوه قضاییه طرح‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

- تعیین شبکه‌ها و شاخص‌های تعامل ضابطان دادگستری با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

- تشکیل فایل‌های مختص اطلاعات تعاملات دوسویه نماینده‌های مجلس و قوه مقننه با ضابطان دادگستری

- تشکیل و انتخاب مدیریت واحد با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه هم در پایتخت و هم در سایر استانها

- انتخاب استراتژی‌های مناسب در جهت تعامل ضابطان دادگستری با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

- تهیه سازوکار و اخذ پروانه‌های لازم در جهت انجام وظایف تعاملی ضابطان دادگستری

- تعیین و تهیه مصالح مشترک برای تعامل ضابطان دادگستری با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

- انتخاب و مشخص نمودن ذی‌النفعان در تعاملات ضابطان دادگستری با قوه مقننه

- تعیین و تهیه فواید و مزایای مالی، معنوی تعامل ضابطان دادگستری و قوه مقننه

- گزینش صحیح روند تعامل ضابطان دادگستری با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

تصویب هیات وزیران، به مجلس تقدیم می‌شود و طرحهای قانونی، به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است. بعلاوه، مطابق اصل ۱۵۸ قانون اساسی، تدوین لایحه‌های قضایی، بر ذمه رئیس قوه قضاییه است.

رئیس قوه، پیشنهادهای قضایی را به هیات دولت می‌دهد و بعد از تایید در هیات دولت، به مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود. لوایح مذکور، بعد از اعلام دریافت در صحن مجلس جهت بازبینی و تصحیح و بفرجام رساندن به کمیسیون مربوطه ارسال میشوند تا بعد از بررسی کمیسیون و موافقت هیات رئیس و کمیسیون در وهله اول، جهت بحث در اصول کلی (شور اول) به مجلس و جلسه علنی آن ارسال شود و بعد از تایید اصول کلی، دوباره به کمیسیون مربوطه ارجاع داده شود و حین بررسی اصلاحات و توصیه‌های نمایندگان، مجدد جهت تایید جزئیات آن به مجلس ارسال می‌شود. ایندفعه، تکلیف لوایح و طرح‌ها سابق‌الذکر مشخص خواهد شد همچنین از بااهمیت ترین مصداق‌های تعامل ضابطان دادگستری با قوه مقننه، می‌توان به تصویب قانون جدید رسیدگی به تخلفات رانندگی اشاره کرد. قانون مذکور، در واقع تصحیح قانون ۴۱ سال قبل است.

در سال ۱۳۵۰ این قانون ذیل عنوان قانون نحوه رسیدگی به تخلفات رانندگی و اخذ جرائم مورد توجه بود و عجالتاً پس از ۴۱ سال، مورد بازبینی قرار گرفته شده است. مجموعه عملکردهای مختلف تا حصول و تایید این قانون نزدیک به ۸ سال در مجلس شورای اسلامی به طول انجامید. فی‌الواقع قانون جدید بازبینی شده همان قانون قبلی است که با عنایت به دگرگونی‌های بنیادی، ذیل عنوان ضابطه جدید رسیدگی به تخلفات راهنمایی و رانندگی نامیده می‌شود و بازبینی این قانون بر پایه تعامل ضابطان دادگستری با قوه مقننه حاصل شده است. قانون جدید بعد از تدوین در اردیبهشت ماه ۱۳۹۰ لازم‌الاجرا شد. قسمتی از قانون مزبور که نیاز به اساسنامه اجرایی نداشت، از لحظه تصویب لازم‌الاجرا شدن به مرحله اجرا درآمد. وهله دوم، فی‌الواقع انجام یکی از اساسنامه‌های با اهمیت قانون مذکور است که همان

مطالعات مجلس) طرح‌های همکاری مشترک را شناسایی نمایند و به این شیوه درصدد باشد در برخی زمینه‌ها نیز بودجه مورد نیاز را جهت پیاده سازی طرح‌های تخصصی خود را جذب نماید

* گسترش تعاملات ضابطان دادگستری با مجلس شورای اسلامی در چارچوب اجلاس مشترک با رئیس مجلس و نمایندگان. این جلسات افزون بر آنکه سبب قربت بیشتر نقطه نظرات دو طرف خواهد شد، باعث آگاهی از فرصت‌های پیش رو هم خواهد شد و النهایه ضابطان دادگستری و نمایندگان مجلس می‌توانند از این موقعیت به نحو درست بهره برداری نمایند

* به کار انداختن سیستم ارتباط ضابطان دادگستری و مجلس. این سیستم به شکل محرمانه و به جهت استفاده کردن از تجربه‌های نماینده‌های مجلس در زمینه نحوه تایید و تصویب قوانین می‌باشد. ضابطان دادگستری با ورود به این سیستم می‌توانند مشکلات حقوقی و نیازهای پیش روی خود را در چارچوب طرح سوال و مباحثه با نمایندگان مطرح کنند و این امر موجب پی ریزی تعامل بهتر جهت تایید قوانین کامل تر را فراهم می آورد. از طرف دیگر سیستم مذکور النهایه موجب ارتباط دوسویه می‌شود

* تعامل ضابطان دادگستری با کانون تحقیق و پژوهش مجلس و بهره بردن از توانایی‌های کارشناسی آنها جهت تحقق نیازهای تحقیقاتی و مطالعاتی. با عنایت به آن که کانون تحقیقات و پژوهش‌های مجلس متشکل از خبرگان و محققان حوزه‌های مختلف است، ضابطان دادگستری می‌توانند در عرصه اجرا برنامه‌های پژوهشی خود از این ظرفیت استفاده کنند و از طرف دیگر، مرکز مطالعاتی و پژوهشی مجلس شورای اسلامی هم می‌تواند از ظرفیت علمی اساتید دانشگاه‌های نظامی و مراکز تحقیقاتی ضابطان دادگستری به جهت اجرای برنامه‌های امنیتی خود استفاده کند

* چاپ نشریه و یا مقالات علمی با معاضدت کانون مطالعاتی و پژوهشی مجلس شورای اسلامی. مع الاسف در سنوات گذشته همکاری‌های پژوهشی و تحقیقاتی در

- تعیین و تهیه اقسام فعالیت‌های ضابطان دادگستری با قوه مقننه

- تهیه و گزینش خصوصیت‌های هر کدام از تعاملات ضابطان دادگستری و قوه مقننه

- تعریف و توصیف علمی و ماهیت تعاملات ضابطان دادگستری با قوه مقننه

- تحریر و تهیه قوانین که مربوط با تعاملات ضابطان دادگستری با نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

- ساختارمند کردن روش ارایه فعالیت‌های ضابطان دادگستری به نماینده‌های مجلس و قوه مقننه

* در وهله اول باید از گروه حقوقی متخصصی جهت ارایه طرح‌های قانونی استفاده کرد. گروه مذکور باید تبحر کافی و لازم را در علم حقوق داشته باشند به نحوی که در این زمینه خبره باشند تا بدین گونه بتوانند افزون بر آگاهی از چگونگی قوانین مجلس شورای اسلامی و جو حاکم بر آن، با نمایندگان مجلس تعامل داشته باشند

* درخواست از نماینده‌های مجلس جهت شرکت در هیئت رسیدگی به موضوعات حقوقی ضابطان دادگستری جهت ارائه پیشنهادها برای تایید و مصوب شدن در صحن مجلس شورای اسلامی. این نوع تعامل ضابطان دادگستری که در وهله قبل از فرستادن پیشنهادات به مجلس شورای اسلامی رقم می خورد، که این امر باعث تسهیل در روند مصوب شدن قوانین خواهد شد و از سویی دیگر با عنایت به این نکته که نماینده‌های مجلس و سرپرستان کمیته‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی در تدوین قوانین مذکور نقش دارند، فلذا تایید قوانین با آسانی بیشتری اتفاق خواهد افتاد

* تاسیس هیئت ویژه رسیدگی به موضوعات ضابطان دادگستری به جهت آگاهی از فرصت‌های پیش رو برای اجرای نمودن طرح‌های دلخواه. بایست این هیئت رسیدگی افزون بر آگاهی درست از تکالیف و مسئولیت‌های مجلس و موسسات و ارگان‌های زیرمجموعه آن (مثل کانون پژوهش و

تحقیقات مقدماتی وجود دارد که امروزه آیین دادرسی کیفری ایران از نظام دادرسی مختلط الهام گرفته که مرحله تحقیقات مقدماتی تابع نظام تفتیشی و مرحله دادرسی تابع نظام اتهام است

فلذا برای آنکه تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوا در حوزه تحقیقات مقدماتی بتواند به بهترین شکل ممکن نمود پیدا کند و قابلیت اجرایی یابد نیازمند همیاری و تعامل ضابطان دادگستری با سه قوه قضاییه، مقننه و مجریه می‌باشد، هرچند مطابق ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری (تحقیقات مقدماتی) برعهده ضابطان دادگستری زیر نظر مقامات ذی صلاح قوه قضاییه نهاده شده است، اما متولی بودن قوه قضاییه در تحقیقات مقدماتی به معنای نقش نداشتن دیگر ارگان‌ها و نهادها نمی‌باشد، بلکه دیگر ارگان‌ها به عنوان بازوی اجرایی قوه قضاییه برای تحقیقات مقدماتی محسوب می‌شوند.

بنابراین علت سپردن امر تحقیقات مقدماتی به قوه قضاییه به آن سبب است که مهم ترین سازمانی که بتواند از فرار متهم جلوگیری، حفظ آثار و ادله جرم و تسهیل و تمهید دلایل وقوف داشته باشد قوه قضاییه است.

فلذا این قوه باید در امر تحقیقات مقدماتی تدابیر و خط مشی خاصی را دنبال نماید تا تحقیقات مقدماتی در معنای علمی تثبیت شود و با عنایت به عملکرد و کارهای پژوهشی و کاربردی قوه قضاییه چنین اندیشه‌ای در حال شکل گیری و تثبیت است در همین راستا قوه قضاییه از طریق سازمان‌ها و ارگانهای اجرایی زیر مجموعه خود مانند فرماندهان، افسران و درجه داران نیروانظامی، روسا، معاونان و ماموران زندان نسبت به امور مربوط به زندانیان، ماموران وزارت، اطلاعات سازمان اطلاعات سپاه و ماموران نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. همچنین سایر نیروهای مسلح و سازمان‌های مردم نهاد در مواردی که به موجب قانون تمام یا برخی از وظایف ضابطان به آنان محول شده است... می‌تواند نقش و جایگاه مهمی در تحقیقات مقدماتی داشته باشد در راستای مطالعه نظام واحد تحقیقات مقدماتی، بدون شک تحلیل‌های استراتژی‌های کاربردی و اجرایی و

کشورمان سابقه زیادی ندارد و بیشتر محققان خواهان آنند که به نحو انفرادی به انجام کارهای علمی اقدام کنند. این روش انجام پژوهش به نحو انفرادی در اکثریت ارگان‌ها و موسسات ایران هم وجود دارد و کمتر ارگان و موسسه‌ای تمایل دارد به چاپ فصلنامه و مقالات علمی مشترک اقدام کند و اولویت بر آن است که هر ارگانی به صورت جداگانه یک فصلنامه را به چاپ برساند.

در حالی که ضابطان دادگستری و مرکز مطالعاتی مجلس بتوانند بستر پژوهشی مشترکی را برای خود تشریح کنند، و همچنین بر این اساس به چاپ مقالات علمی و فصلنامه‌های مشترک مبادرت ورزند و این همکاری بستر افزایش تعاملات این دو واحد را مهیا می‌سازد.

توسعه گستره همکاری‌های ضابطان دادگستری از جوانب مختلفی می‌تواند استمرار فعالیت‌های آن را تسطیح سازد

○ ۴-۲. بحث و نتیجه گیری:

با گسترش جوامع بشری که بالطبع منجر به گسترش جرایم در جامعه با استفاده از روش‌های گوناگون و پیچیده ارتکاب جرم می‌شود و نیز اهمیت فرآیند پیگیری در تحقیقات مقدماتی و رسیدگی به علل وقوع و کشف جرم جامعه را بر آن داشته است که به تحقیقات مقدماتی پدیده‌های مجرمانه بپردازد.

تحقیقات مقدماتی موثرترین و بهترین راه برای کشف جرم، تعقیب و دستگیری متهم، جلوگیری از فرار وی، حفظ آثار و ادله جرم و تسهیل و تمهید دلایل، اعم از دلایل اثبات جرم و دلایل مفید به حال متهم باتوجه به اصل برائت است و به کلیه اقدامات و تدابیری گفته می‌شود که هدف آن آماده سازی پرونده و تسریع رسیدگی در دادگاه است که از سوی ضابطان دادگستری رأساً یا به دستور و حسب ارجاع مقامات قضایی یا از سوی قضات تحقیق و نیز سایر مقامات صالح قضایی انجام می‌شود، بنابراین هر اقدامی در جهت کشف جرم و دلایل آن باشد تحقیقات مقدماتی محسوب می‌شود. که بر همین اساس مشمول تمامی اقدامات کیفری و غیرکیفری بعد از وقوع جرم می‌باشد. دیدگاه‌های مختلفی در مورد

را با تصویب فرماندهی معظم کل قوا و شورای عالی امنیت ملی به شورای امنیت کشور اعلام می نماید. شورا امنیت کشور در حیطه این خط مشی و دیپلماسی ها، توصیه ها را بررسی و مصوب می نماید.

ضابطان دادگستری در مواقع آشوب ها و ناآرامی های امنیتی، اتفاقات غیر منتظره و سری امور خطیر و ملی مثل برگزاری انتخابات، در حیطه سیاست های فرمانده معظم کل قوا و تدابیر ستاد کل و مصوبات شورای عالی امنیت ملی و شورای امنیت کشور، مکلف به همراهی و مساعدت کارآمد با وزارت کشور می باشد و در نهایت بار دیگر باید گفت که تحقیقات مقدماتی، مستلزم مکانیسم و تدارک اقدام هایی است که با همکاری و تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوای سازمان های مردم نهاد و... تامین می شود.

بدین جهت باید پذیرفت که هدف قانون آیین دادرسی کیفری در وا نهادن وظیفه تحقیقات مقدماتی برعهده ضابطان دادگستری، مدیریت آن به جهت تحقق و ارتباط موضوع با قوه قضاییه می باشد و بی تردید دستگاه قضایی در تحقیقات مقدماتی از همکاری و تعامل دیگر سازمان ها در حدود تکالیف واگذار شده به آنها بی نیاز نیست

تحقیقات مقدماتی امری موقتی و موردی نیست، بلکه اعمالی است که باید در حیطه یک سیاست کلی همه جانبه پیگیری و تعقیب شود. و همه ی سازمان های جامعه باید در وقوع این امر مهم مداخله داشته باشند.

○ پیشنهادات

در ذیل پیشنهاداتی به جهت کاربردی تر شدن شاخص های تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوای حاکمه در حوزه تحقیقات ارایه می شود.

- در تهیه قوانین لازم الاجرای جدید باید تحقیقات مقدماتی در همه ی ابعاد آن به نحو واضح و ویژه مورد نگرش قرار گیرد. به عنوان نمونه در حقوق جزا کلیاتی را به عنوان اصل عطف به ما سبق شدن قوانین کیفری، اصل شخصی بودن مجازات ها که از کلیه تدابیر جنایی به شمار می

مطالعه تصمیمات ارگان هایی متفاوت قوه مجریه در خصوص تحقیقات مقدماتی همدوش قوه قضاییه امری ضروری و اصلی می باشد؛ فلذا قوه قضاییه جز با تعامل با قوه مجریه نمی تواند در امر تحقیقات مقدماتی موفق باشد.

به این جهت قوه مجریه با همکاری قوه قضاییه نقش فعالی در تعامل ضابطان دادگستری در حوزه تحقیقات مقدماتی دارد. از این رو قوه مجریه از طریق وزارتخانه های زیر مجموعه خود نقش بسزایی در تحقیقات مقدماتی می تواند ایفا کند بالاترین سطح تعاملات ضابطان دادگستری با قوه مجریه در وزارتخانه های آموزش و پرورش، وزارت علوم و وزارت کشور می باشد.

ضابطان در تعامل با آموزش و پرورش به دنبال بالابردن سطح تعهد به قانون و قانونگرایی، کاهش آسیب های اجتماعی و ارتقا دانش حقوقی دانش آموزان هستند ارتباط و تعامل با آموزش و پرورش از این جهت برای ضابطان دادگستری از ارزش خاصی برخوردار است که دانش آموزان در سنین مهمی هستند و همه آموزشها برای آنان در عرصه های اجتماعی و فرهنگی باعث کاهش چشمگیر هزینه های ضابطان را در سال های آینده خواهد شد و در واقع این نوع تعاملات هدف دار به منظور نوعی سرمایه گذاری دراز مدت برای ضابطان دادگستری به حساب می آید زیرا بسیاری از جرایم به علت عدم آگاهی و آموزش کافی در سنین پایین رخ می دهد در واقع آموزش های لازم به دانش آموزان منجر به کاهش جرایم در سال های آتی می شود که بالطبع کاهش تحقیقات مقدماتی را در پی دارد تعامل ضابطان دادگستری با وزارت کشور پیوستگی نزدیکی با معنا امنیت ملی دارد؛ معنایی که در واقع هم برای ضابطان دادگستری و هم برای وزارت کشور مسیله مهمی به حساب می آید و همه ی این تعاملات برای ایجاد امنیت می باشد.

براین اساس امنیت زنجیره ارتباطی بین وزارت کشور و ضابطان دادگستری است در جهت احقاق و اجرا امنیت جامعه و شهروندان در عرصه ملی، ضابطان دادگستری و وزارت کشور، پروژه ها و پروگرام ها، استراتژی ها و ترجیح بندی های امنیتی را در حیطه رایزنی ها و تدابیر دفاعی- امنیتی

سیستم جنایی جلوگیری به عمل آید امید است با بکارگیری همه امکانات و ابزار و ظرفیت قوای حاکمه کشور بتوان به نتایج مطلوبی در زمینه بررسی شاخص‌های لازم برای تعامل ضابطان دادگستری با سایر قوا در در تحقیقات مقدماتی رسید.

آید. اکنون اگر از قوانین حال حاضر، اصلی را استخراج کنیم به اسم اصل قانونی بودن تحقیقات مقدماتی و آن را برتر بر اصل ارگان‌هایی بدانیم که به موجب قانون مأمور به انجام تحقیقات مقدماتی هستند، می‌توانیم در عمل شاهد اثر بخشی قابل ملاحظه‌ای در این خصوص باشیم

- همه‌ی طرح‌ها و اعمالی که منجر به بهبود امنیت جامعه و تحکیم عدالت در اجتماع می‌شود، باید مورد حمایت قرار بگیرند

- جهت تعامل بهتر ضابطان دادگستری با وزارتخانه آموزش و پرورش باید در اجرا طرح‌ها و اقدامات تحقیقات مقدماتی اختلاف‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دانش آموزان و نیز حداقل آموزش‌های اساسی مورد توجه باشد.

- سایر قوای حاکمه در خلال آگاهی کامل از قلمرو کاری خود در جهت انجام مرتبط به تحقیقات مقدماتی باید به تفاهم و تعامل با یکدیگر بپردازند.

- ضابطان دادگستری به طور فی‌النفسه قدرت زیادی در پاسخ دهی متقابل به پدیده مجرمانه را دارا می‌باشد، فلذا باید این قدرت‌ها را شناسایی و تشدید و توانایی‌های موجود را ارتقا بخشید

- به دلیل نبود الزام قانونی به نحو مستقیم خطاب به قوه مجریه در حوزه تحقیقات مقدماتی، فلذا تدابیر و سازماندهی معلومی در این قضیه وجود ندارد، از این رو توصیه می‌شود تفویض اختیارات بیشتر به این قوه در حوزه تحقیقات مقدماتی و تصویب ضمانت اجرای لازم در مورد کوتاهی وزارتخانه‌های دولتی در این زمینه، بستر اقدامات سختگیرانه تر فراهم شود. در واقع مقنن باید متصدی انجام تحقیقات مقدماتی را در هر قوه و سازمانی مشخص نماید تا سهل انگاری و عدم توجه مرجع مذکور در این خصوص قابل پیگیری باشد

- با پیش بینی و تهیه نظام جامع اطلاع رسانی و ایجاد هماهنگی، تعامل و ارتباط نزدیک بین نهادهای قانونگذاری، قضایی و اجرایی باید از بروز ناهماهنگی و ناکارآمدی در

سپاسگزاری

از معاونت محترم پژوهشی به خاطر حمایت حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می‌شود.

از آقای دکتر عبدالله علیزاده به خاطر بازبینی متن مقاله و ارائه نظرهای ساختاری تشکر و قدردانی می‌شود.

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از آقای دکتر محمد رسول آهنگران به خاطر مطالعه متن مقاله حاضر و ارائه نظرهای ارزشمند سپاسگزاری نمایند.

منابع

- آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر سمت، ۱۳۹۵.
- احمدی آهنگری، حسن، نقش ضابطین در فرایند تحقیقات مقدماتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه قم، ۱۳۹۱.
- نمری کرمانی، محسن، تعامل ضابطین با مقامات دادرسی در فرایند کیفری، تهران، نشر سنجش و دانش، ۱۳۹۶.
- جهانی، محمد رسول، تناسب حقوق شهروندی و وظایف ضابطین و ضمانت اجرای تخطی از وظایف، مقاله ارائه شده به اولین کنفرانس حقوق، علوم سیاسی و علوم انسانی، ۱۴۰۰.
- خالقی، علی، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر شهر دانش، ۱۳۹۵.
- خالقی، علی، نکته‌ها در آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر شهر دانش، ۱۳۹۲.
- دعاگوین، داود، تعامل پلیس با جامعه و رسانه‌های جمعی، تهران، نشر دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۶.
- دهقانی، فرشید، نقش ضابطین دادگستری در فرایند دادرسی کیفری، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه قم، ۱۳۸۶.
- رزاقی موسوی، سید سجاد، تعامل پلیس با شورای حل اختلاف در فرایند میانجی‌گری کیفری، نشریه دانش انتظامی، شماره ۳۳، ۱۳۹۴.

- سوادکوهی، سام، امنیت اجتماعی و جایگاه ریاستی دادستان و نظارتی مقام قضایی بر عملکرد ضابطین دادگستری، مجموعه مقالات کنکاشی بر جنبه‌های مختلف امنیت عمومی و پلیس، جلد دوم، تهران، نشر دانشگاه علوم انتظامی، ۱۳۸۴.
- شاکری، ابوالحسن وهادی زاده، رضا، اصل تفکیک مقام تعقیب از مقام تحقیق در حقوق ایران، نشریه پژوهشنامه حقوق کیفری، دانشگاه گیلان، ۱۳۹۵.
- محمود دادرسی، ضابطین قضایی، نشریه پژوهش حقوق کیفری، ۱۳۹۴.
- صابر، محمود، معیارها و تضمین دادرسی عادلانه در مرحله تحقیقات مقدماتی، مجله مدرس علوم انسانی، پژوهش‌های حقوق تطبیقی، دوره ۱۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۸.
- عباسی، روح الله، الزامات قانونی مأموران وزارت اطلاعات در رعایت حقوق شهروندی متهمان امنیتی، مقاله ارایه شده به چهارمین کنفرانس جهانی و اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین ایران و جهان در حقوق و علوم اجتماعی، ۱۳۹۶.
- سارا بایی، اصول حاکم بر تحقیقات مقدماتی، کنفرانس بین‌المللی جهان اسلام، ۱۳۹۸.
- عبدالهی، سامان، نقش ضابطین دادگستری در قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، پایان‌نامه رشته حقوق قضایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم آباد، ۱۳۹۳.
- قاسمی مقدم، حسن، تفهیم حقوق متهمان از سوی ضابطان دادگستری با تاکید بر قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، نشریه پژوهشنامه حقوق کیفری، شماره دوم، ۱۳۹۴.
- کاظم‌زاده، علی، ضابطین قوه قضاییه چه کسانی هستند، تهران، چاپ دوم، نشر مؤلف، ۱۳۷۹.
- گلدوزیان، ایرج، محشی قانون مجازات اسلامی، تهران، نشر مجد، ۱۳۸۴.
- گلدوست جویباری، رجب، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر جنگل، ۱۳۹۴.
- مهابادی، علی اصغر، ضابطین دادگستری در قوانین دادگستری ایران، مجله الهیات و حقوق، شماره ۶، ۱۳۸۱.
- مهدوی شنقی، میثم، نقش ضابطین قضایی در مراحل مقدماتی فرایند دادرسی کیفری، ماهنامه کانون وکلای دادگستری اصفهان، شماره ۶۰، ۱۳۹۰.
- یوسفی، ایمان، تحقیقات مقدماتی در آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر میزان، ۱۳۹۲.

Scientific Journal of Modern
Jurisprudence and Law

Print ISSN: 2717- 1469
Online ISSN: 2717 - 1477

Profile in ISC, SID, Noormags,
Magiran, Ensani, Google Scholar

www.jaml.ir

Second Year, Issue 10, Pages 22-40

Analyzing the necessary indicators for the interaction of judicial officers with other forces in preliminary investigations

Dr. T.Asadov

Director of Islamic Studies, Al-Mustafa Virtual University

Abstract

Throughout the history of Iran, judicial officers have always enjoyed a special position in the government and judicial system under various titles in order to help maintain and enforce the law, detect crimes and prosecute the accused. Creating security, establishing justice, social order and discipline, preliminary investigations, identifying the factors and platforms underlying the occurrence of crime and increasing the confidence and trust factor of society depends on the positive interaction of law enforcement officers with other forces. With the spread of crimes in the society and also the importance of the follow-up process in preliminary investigations and dealing with the causes of the occurrence and detection of crimes, this research aims to examine the indicators of the interaction of judicial officers with other governing bodies. Being in charge of judicial officers in preliminary investigations does not mean that other organizations do not have the duty. Perhaps other organizations are considered as the executive arm of judicial officers in preliminary investigations. Therefore, the reason for entrusting this important task to the judicial officers is that the main institution that can discover and prepare the reasons for the crime are the judicial officers. Referring to the Criminal Procedure Law, in the discussion of assigning the responsibility of preliminary investigations to the judicial officers, It is due to the implementation and connection of the issue with the assigned duties of the officers.

Keywords: index, interaction, judicial officers, ruling powers, preliminary research.

JEL Classification: Jurisprudence - Law - Criminal and Criminology - International Law - Private Law

* Corresponding author: mahtab.mirshekari334@gmail.com